

AUSZTRIA**Ünnepi évad a bécsi magyar kultúrintézetben**

„Kultur/fest“ a kulcsszava a 2024/25-ös szezonnak a bécsi Collegium Hungaricumban. A kulturális intézet júniusban tartotta jubileumi programsorozatának nyitányát, az ősz pedig további érdekességeket és kooperációkat ígér. „Ezt a fél évet mindenképpen a Collegium Hungaricum 100. évfordulójának szenteljük. Azokat a programokat visszük tovább, amik júniusban elindultak már, de most folytatódni fognak [...] árulta el Méhes Márton igazgató a Collegium Hungaricum 2024/25-ös évadának vezérfonaláról. A Collegium Hungaricum is ott lesz az Ausztriai Magyar Szervezetek Kerekasztala magyar összművészeti fesztiválján, az „AchtUngarn“-on szeptember 13-15. között. Az intézet szervezésében egy irodalmi előadásra kerül sor Márai Sándor műveiből "Márai és a sport" címmel, illetve egy kerekasztal-beszélgetést is szerveznek az osztrák-magyar határnyitás 35. évfordulója kapcsán..." Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Az együttműködés lehetőségét kutatták

A közép-európai régió magyar közösségeinek képviselőit invitálta meg a szlovákiai CSEMADOK szervezet szeptember 5-6-án a felvidéki Érsekújvárra, hogy megismerjék egymás mindennapi kihívásait, és beszélgessenek arról, hogyan tudnák egymást segíteni. [...] A találkozt a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – CSEMADOK megalakulásának 75. évfordulója kapcsán szervezték meg, és Kijevtől Prágáig érkeztek rá küldöttek. Ausztriát az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének vezetőségi tagja, Deák Ernő képviselte..." Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

„Süni“: A burgenlandi magyar iskolások lapja

Hütler Andrea, a Burgenlandi Oktatási Igazgatóság kötelező iskolai magyar nyelvi szakfelügyelője felidézte: korábban a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület gondozásában, „Napocska“ címmel jelent már meg gyermekújság. Az Oktatási Igazgatóság most az Oktatási Minisztérium három évre szóló pályázati támogatásával indított új lapot. Az egyes számokat a Kismarton környékén magyart tanító Stanglné Bujtás Réka szerkeszti. A „Süni“ első számai Burgenland-szerte mintegy 50 népiskolában, közel 1.300 magyarul tanuló kisdiákhöz jutottak el – mindenki megkapja, aki kétnyelvű iskola magyar tagozatán, első nyelvként vagy szakköri keretek közt tanul magyarul..." Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

„Ami még jön" Fónyad Gábor új regénye

Az élet középi válság dilemmájáról, szórakoztatóan és humorosan szól Fónyad Gábor új könyve. A „Was noch kommt“ című regényt szeptember 11-én az alsó-ausztriai Perchtoldsdorfban mutatják be a közönségnek. [...] Fónyad Gábor magyar anyanyelvű ugyan, írói nyelve viszont a német. [...] „Könnyebb is így, hogy nem ez az anyanyelvem, mert így van egy bizonyos távolság, ami nekem segít az írásban“ – vallja. [...] A tervek szerint a kötet magyarul is megjelenik..." Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Előadás: Arcképek Kelet-Magyarországról

Jánosi Zoltán irodalomtörténész, író és költő 70. születésnapja alkalmából ünnepi előadást és köszöntést tartanak "Arcképek Kelet-Magyarországról. Nemzet, nyelv és identitás Bessenyei, Kölcsey, Krúdy, Móricz és Ratkó József műveiben" címmel. Az eseményre 2024. szeptember 13-án, pénteken, 18 órától kerül sor a Bécsi Magyar Otthonban. Az előadás témája röviden: Jánosi kisebb hazája, Szabolcs, Szatmár és Bereg – amely Magyarország legkeletibb területe, a legtávolabb Bécstől – számos jelentős alakot adott a magyar irodalomnak. Ezen írók és költők műveiben a nemzet és az identitás központi szerepet tölt be. Kezdetben a nemzeti lét védelme a magyar nyelv támogatásában nyilvánult meg, majd később olyan gondolatokkal bővült, amelyek szembehelyezkedtek mind a külső, mind a belső erőkkal, amelyek a nemzeti identitás megszüntetésére vagy korlátozására törekedtek..." Forrás: Becsinaplo.eu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK**Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK) Tanácsának rendkívüli ülése**

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK) Tanácsának hétfői rendkívüli ülésén ismét napirenden volt a közösség 2024-es költségvetése, viszont a nyolc támogató szavazat nem volt elegendő a dokumentum elfogadásához. A közösség szeptember 30-ig ideiglenes költségvetéssel működik. [...] Döntő többséggel viszont elfogadták a hosszúfalui Diákszálló szabályzatát és árjegyzékét. Az ülésnek még a napirend elfogadása előtt Kasaš Habjanič Mihael tanácsstag javaslata határozta meg

a hangulatát – miszerint a muravidéki magyarság nevében bizalmi szavazást javasol Orban Dušan tanácselnök leváltásáról –, s az ülés a folytatásban többször heves vitába torkolt...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Kruzslicz Tamás, a Ljubljana-i Egyetem Bölcsészettudományi Karának magyar lektora

Kruzslicz Tamás neve ismerősen csenghet fiatalabb olvasóink számára, hiszen a Ljubljana-i Egyetem Bölcsészettudományi Karának magyar lektora volt öt éven keresztül, 2018 és 2023 között. Az élet a szlovén fővárosból meglehetősen messze sodorta, hiszen tavaly őstől az Oszakai Egyetem Idegennyelvi Karának magyar tanszékén magyar anyanyelvi lektor. [...] A magyar tanszéken rajtam kívül három japán kolléga dolgozik, akik szintén magyart tanítanak, velük a hétköznapiakon is magyarul beszélnek. A magyart lehet tanulni alapszakon, mesterszakon és a doktori iskolában is. A négyéves alapszakon egy évfolyamba általában 20–25 diák jár, akiknek körülbelül 85–90 százaléka eltölt egy évet Magyarországon különböző ösztöndíjaknak köszönhetően...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast sorozat: Beszélgetések az 52. Lendvai Nemzetközi Művésztelep alkotóival

A régi lendvai polgári iskola épületének ajtaja augusztus 19-étől ismét nyitva áll. A kissé mindig huzatos folyosót most hol erőteljes rockzene tölti be, máskor szelídebb a dallam. A megterített asztalon gyümölcs, a reggeli után maradt morzsák, italok. Az épület újra életre kelt, ott alkotnak az 52. Lendvai Nemzetközi Művésztelep vendégei egészen augusztus 2-áig, amikor 20. alkalommal öntik bronzba az ott készült kispasztikákat. A művészekkel Botka Ágnes beszélgetett...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Podcast sorozat: Haholdokból lesznek Bánffyok

A Muravidéki Magyar rádió Sok víz lefolyt már a Murán című műsora egy podcast sorozat készített, melyben M., Szabó Márk riporter Göncz Lászlóval, az MTA külső köztestületi tagjával veszi sorba a Bánffyok, Haholdok történetét a honfoglalástól egészen a modern korig. [...] A Hahold család a Bánffyká alakul, és eközben megdöbbentő szintre emeli a nemzetség presztízsét. Ezzel együtt emelkedik Alsólendva és tágabb környéke is magasabb szintre a késő középkorban...” Forrás: Rtv slo.si: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

Kitekintő: Nem engednek az olaszok Koperben

A koperi óvárosban tiltakozásuk jeléül a koperi polgármester kezdeményezésére néhány hete fonákra fordították a terek és utcák történelmi neveit szerepeltető táblákat. Az illetékes felügyelőség ugyanis a táblák eltávolítását rendelte el. Az ominózus táblákon a városi terek és utcák történelmi, hagyományos nevei szerepelnek velencei olasz tájszólásban – a hivatalos kétnyelvű utcanevek mellett. A kulturális és médiafelügyelőség szerint viszont az érvényes törvény értelmében az utcatáblákon csak szlovén és olasz nyelvű nevek lehetnek, így elrendelte az eltávolításukat. [...] A hagyományos, történelmi neveket ugyanis sok esetben egyszerűen nem lehet lefordítani szlovén nyelvre, illetve a fordítás több esetben nevetséges feliratokat eredményezne...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Pillanatképek Fiumétől Lembergig

A Magyar Összetartozás Intézete a közelmúltban indította el Látkép című sorozatát. Az ismeretterjesztő tanulmányok főként régi képeslapok alapján próbálják bemutatni és feleleveníteni a magyar múltat és örökséget. Balázs D. Attila nagyváradi származású újságírórt kérdeztem erről az érdekes sorozatról. [...] A tanulmány az MCC Magyar Összetartozás Intézetének Látkép című sorozatában jelent meg. Ennek a sorozatnak az a jellemzője, hogy az írások általában régi képeslapok alapján születnek. [...] Fiuménél főként azt próbáltam bemutatni, hogy nem egy üdülőközpont volt, hanem ipari-kikötői város. Nem véletlen, hogy a képeslapok elsődleges témája mindig is a kikötő volt. Ettől függetlenül 1920 előtt ez egy kis mesevilág volt a tengerparton. Nagyszerű keveréke a Mediterráneumnak és az egykori Monarchiának...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Megemelik a tanárok fizetését januártól

Január 1-től 12 százalékkal magasabb fizetést kapnak a tanárok, erről állapodott meg szerdán Miloš Vučević szerb miniszterelnök, miután folytatta a megbeszéléseket az oktatási szakszervezetek képviselőivel, és hangsúlyozta, hogy a tanárok béremelése a közszférában dolgozó többi alkalmazotthoz képest 50 százalékkal magasabb lesz. [...] Megállapodás született arról is, hogy a szerb kormány és az oktatási szakszervezetek együtt dolgoznak majd az oktatási helyzet javításáról szóló stratégiai dokumentum elfogadásán...” Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Videó: 49 személy diplomahonosítását támogatta az MNT

Jelentős kiadást jelent egy külföldön szerzett középiskolai vagy egyetemi diploma honosítása Szerbiában. Akár a 25 ezer dinárt is meghaladhatják a költségek, hiszen a honosítási eljárás díja mellett, a hivatalos fordítást és a közjegyzői díjat is ki kell fizetni. Ezt a terhet veszi le a diplomások válláról a Magyar Nemzeti Tanács. Az oklevelek és tudományos fokozatok elismerési költségeinek részbeni vagy teljes megtérítésére ezúttal összesen 49-en jelentkeztek. [...] Varjú Potrebić Tatjana az MNT Végrehajtó Bizottságának oktatással megbízott tagja kiemelte, itt nem ért véget a program, hiszen szeptember végén egy újabb pályázati kör kiírása várható...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Recskó Béla kiállítása Zentán

A zentai festőművész Történelmünk néma tanúi című kiállításának a képein a Kárpát-medence területén, őseink emlékeit őrző várakat, várkastélyokat mutatja be. Recskó Béla 10-12 éven keresztül keresztül-kasul bebarangolta a térséget, hogy 123 képen keresztül, az utókornak bemutassa a régióban élő magyarság történelmi emlékeit. A festőművész a magyar várakat bemutató alkotásait első alkalommal szülővárosában mutatta be, a zentai kiállítást követően ugyanis Magyarországon lesznek megtekinthetőek a képek...” Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Dr. Sturc Béla emlékkiállítás nyílt a Szabadkai Városi Múzeumban

Az elismert botanikus, biológianár 110 éve született és 30 éve hunyt el. Tanári pályája során nem csupán oktatott, hanem folyamatosan új tanítási módszereket is keresett és Vajdaság természetrajzára vonatkozó témákat dolgozott fel. A Szabadka-Horgosi Homokpuszta. Ez volt Sturc Béla kutatómunkájának legfőbb területe. Természetes flórákéjére és megőrzésének kérdéseire vonatkozó tanulmánya ma is megkerülhetetlen a kutatók és a természetvédelmi szakemberek számára. A Szabadkai Városi Múzeum egyik legfontosabb gyűjteménye a Sturc-féle herbárium. [...] Kajdoci Lovász Gabriella, Szabadkai Városi Múzeum tanácsosa, az MTA külső köztestületének tagja elmondta: Az egyik szakasza a kiállításnak az ő életének eseményeit mutatja be. [...] Czékus Géza, egyetemi tanár, szintén az MTA külső köztestületének tagja: „Évtizedekig tudta követni azokat a területeket, amiket aztán nagyrészt az ő szavára hallgatva sikerült Újvidéken természetvédelem alá helyezni...” Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

A Legfelső Tanács az iskolai érettségi érmek megszüntetését javasolja

A Legfelső Tanács oktatási és tudományos bizottsága az állami iskolai arany- és ezüstérmek gyártásának és odaítélésének megszüntetését indítványozza. [...] Az elmúlt években nőtt az érmek száma, de ezzel párhuzamosan az oktatási hiányosságok és a szint csökkenése is tapasztalható. Ez az anakronizmus már csak a posztszovjet országokban létezik. Az éremgyártásra szánt összeg jelentősen növekszik, ezért a parlament oktatási bizottsága a teljes körű invázió körülményei között azt javasolja, hogy az Oktatási és Tudományos Minisztérium hagyja abba az érmek gyártását. Vagyis az érmek odaítélésének ténye megmarad, azt egyszerűen feltüntetik a dokumentumokban” – magyarázta Julija Hrisina, a Legfelső Tanács felsőoktatási albizottságának elnöke. Az iskolák érem helyett saját díjakkal jutalmazhatják a legjobb tanulókat...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Videó: Ferenc Viktóriával találkoztak a kárpátaljai magyar szervezetek képviselői

Első hivatalos kárpátaljai látogatásán a Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség központi tanévnyitóját követően, személyes találkozót tartott Ferenc Viktória, a FIDESZ listájáról az Európai parlamentbe bejutó kárpátaljai magyar képviselő. A találkozóra, melyre a kárpátaljai magyar érdekvédelmi, társadalmi, karitatív és egyházi szervezetek vezetőit várták a képviselő asszony egykori alma materében, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán került sor. [...] Az egyeztetés központi témája az ukrainai magyar oktatási és a nyelvhasználati helyzet és annak problémás kérdései voltak, ugyanakkor érintették azokat a kérdéseket is, amelyek a helyi kistérségek fejlődését segítenék elő. Az Európai Unió parlamentjében különböző bizottságokban foglalkoznak egy-egy témakörrel, ezen bizottságok közül háromban is fog tevékenykedni a képviselő asszony...” Forrás: Tv21ungvar.tv: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Drámaian csökkennek a romániai születésszámok: Több száz településen szinte nulla a natalitás

Az Országos Statisztikai Intézet legfrissebb adatai szerint Romániában tovább folytatódik a születésszám drámai csökkenése. Az idei év első hét hónapjában alig 84.000 gyermek született, több száz településen szinte egyáltalán nem születtek gyermekek az

elmúlt években, és jelenleg 1,7 millió gyermektelen pár él az országban. [...] Az utóbbi években radikális változásoknak vagyunk tanúi a család és a társadalom szempontjából: a „szendvicsgenerációtól” kezdve, amelynek tagjai gyermekeiket nevelik és időse szüleiket is eltartják. [...] Az ország lakossága az 1990-es évek eleje óta folyamatosan csökken, amikor Románia népessége elérte a csúcspontját, több mint 23 millió fővel. A legutóbbi, 2021-es népszámlálás szerint az ország lakossága már csak alig több mint 19 millió fő volt. [...] Az ENSZ becslései szerint Románia lakossága a jelenlegi tendenciák alapján 2050-re akár 17 millió főre, 2100-ra pedig akár 8 millió főre is csökkenhet...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Iskolaügyi statisztikák: A román állam feleannyit sem fektet egy diákba, mint a jó átlag

Románia évente átlagosan mintegy 6000 dollárt fordít egy diákja oktatására, miközben a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) országaiban ez az összeg több mint 14 ezer dollár. Az adatok az OECD évente kiadott tanügyi jelentésében, a Pillantás az oktatásra nevű tanulmányban szerepelnek, melyet kedden tettek közzé. [...] Románia szembemegy azzal a nemzetközi trenddel, amely szerint a csökkenő tanulói létszámmal rendelkező országok kevesebb tanárt vesznek fel, és ezért magasabb a pedagógusok átlagéletkora. [...] A Mentsétek meg a Gyermekeket szervezet adatai szerint az elmúlt két évben minden harmadik 8 és 17 év közötti gyermeknél előfordult valamilyen érzelmi zavar, például szorongás vagy depresszió, amelyet a közösségi média túlzott használata okozott. [...] Az adatok szerint a gyermekek 48,3 százaléka napi 6 óránál többet internetezik egy szabadnapon, legyen az hétvége vagy ünnepnap, és ennek az időnek nagy részét a közösségi oldalakon töltik. [...] A szülők több mint 80 százaléka fizet évente bizonyos összegeket tankönyvekre vagy iskolai segédeszközökre, derült ki a felmérésből, amelyet az Edupedu ismertetett...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

Gyarapodva, új lendülettel kezdi a tanévet a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége

Az egyhetes lábnnyiki pedagógusi képzőtábor követően hétfőn a marzsínéni Pietrelcinai Szent Pio tiszteletére szentelt templomban Andrei atya által celebrált magyar nyelvű misével nyitotta meg az idei tanévet a Moldvai Csángómagyarok Szövetsége (MCSMSZ). A közel kétezres létszámú moldvai magyar oktatási hálózat idén az eddiginél több pedagógussal kezd, mert egyre népszerűbb az óvoda utáni napközis program. [...] Hegyeli Attila a MCSMSZ oktatási felelőse lapunk megkeresésére elmondta, az eddigi legnagyobb létszámmal tudják működtetni a magyar oktatási programot, a tanárokkal, hagyományörzőkkel, zenetanárokkal, az egyesület adminisztrációs személyzetével együtt százhatvanan dolgoznak az MCSMSZ-nél...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Iskolai telefontalalom: Van, ahol szünetben is csak külön engedéllyel lehet majd mobilozni

Iskolánként változik, hogy szigorítják-e a diákok mobiltelefon-használatát a Diákstatútum új rendelkezése nyomán. Olyan erdélyi iskola is van, ahol ezután szünetben is csak sürgősség esetén férhetnek hozzá a diákok az okostelefonjaikhoz, aminek nem mindenki örül. [...] Az órán való telefonozás egyik módja annak a rosszkodásnak, ami mindig is jelen volt az osztálytermekben, és talán kevésbé zavarja az óra menetét, mint a rosszkodás más formái, jegyezte meg korábban a Romániai Magyar Középiszkolások Szövetségének (MAKOSZ) elnöke, Szász Tamás, amikor a Diákstatútum módosításairól kérdeztük. [...] Arról, hogy az erdélyi magyar iskolák hogyan alkalmazzák a módosítást, most részletesen beszámolunk...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Politikum: Kétszeres túljelentkezés az RMDSZ parlamenti képviselői és szenátori helyeire

Kapósak az RMDSZ parlamenti mandátumai: összesen hatvankilencen nyújtották be pályázatukat a szövetség 21 képviselői és 9 szenátori helyére, ennyien indulnának befutó helyen tulipános színekben a decemberi törvényhozási választáson. Miközben az alsó- és felsőházi frakció valamennyi tagja újrázna, a legnagyobb csata a szórványképviselei mandátumért zajlik, de belső verseny van számos területi szervezeten belül is. [...] Képviselő- vagy szenátorjelöltnek jelentkezhetett az RMDSZ-nél, aki tagja az alakulatnak, felsőfokú végzettséggel rendelkezik és az elmúlt négy évben nem indult a parlamenti, európai parlamenti, illetve a helyhatósági választásokon más párt vagy szervezet színeiben. [...] A jelöltállítási szabályzat leszögezi: az RMDSZ nem fogadja el annak a személynek a jelentkezését, aki együttműködött a hírszerző szolgálatokkal...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Iskolaigazgató-cserék: Nem csökkent a magyar tanintézet vezetők száma Maros megyében

Az új tanév új iskolaigazgatókat is hozott számos tanintézmény élére Maros megyében, de a szokásjog és a méltányos együttélés jegyében a magyar iskolavezetők helyére ismét magyar igazgatók kerültek. Sőt, a marosvásárhelyi Bernády György Általános Iskolát is magyar igazgató vezeti szeptember elsejétől...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

A nemzetiségileg toleráns volt főispán nevét vette fel a partiumi város magyar tagozatos iskolája

A 130 évvel ezelőtt elhunyt Ormós Zsigmondról, a város neves szülöttéről, néhai temesi főispánról és múzeumalapítóról nevezték el a pécskai 2-es számú Általános Iskolát. A névadó ünnepséget hétfőn, a 2024–2025-ös tanév nyitónapjával egy időben tartották meg Ormós Zsigmond oldalági leszármazottja, a Budapesten élő Ormós Gabriella jelenlétében. Arad megyében több mint 1500

diák kezdte meg magyar tannyelvű iskolában vagy tagozaton a tanévet, összesen tizenöt helyszínen. [...] Pécska másik nagy szülőttének, Klebelsberg Kunónak a neve is felmerült, de „udvariasan elutasították” a volt magyar vallás- és oktatásügyi miniszter személyét, mondván, hogy „véletlenül” született Pécskán, mert katonatiszt édesapja épp ott állomásozott, másrészt nagyon fiatalon elkerült a városból. [...] Az egyik érv Ormós mellett az egyik beszédéből vett idézet volt, miszerint főispánként amellet foglalt állást, hogy a bánsági románságnak is „meg kell adni minden lehetőséget...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Új dinoszaurusz-maradványokat fedeztek fel magyar kutatók Hunyad megye területén

A dinoszauruszok eltűnését megelőző, késő kréta időszakba engednek betekintést azok a különleges leletek, amelyeket Botfalvai Gábor, a HUN-REN-MTM-ELTE Paleontológiai Kutatócsoport tudományos munkatársának vezetésével tártak fel Dél-Erdélyben, a Hunyad megyei Hátszegi-medence területén, [...] Botfalvai Gábor elmondása szerint háromféle növényevő dinoszauruszt találtak a Hátszegi-medence területén. „Nemrégiben publikáltuk Magyar János doktorandusz hallgatóm segítségével az egyik új lelőhelyről előkerült maradványokról szóló első tanulmányt...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Nőtörténelmi kiskonferencia a Kolozsvári Magyar Történelmi Intézetben

Nyílt napot rendeztek a Kolozsvári Magyar Történelmi Intézetben. Ennek keretében zajlott le az a nő történelmi kiskonferencia, amely a nők a történelem során fontos szerepet játszott személyiségeiről és a nők a társadalomban elfoglalt helyzetéről szóló előadásokat tartalmazott. Nőkereskedelmi hálózatok a Monarchiában címmel Tóts Áron doktorandusz tartott előadást, míg Vátny Báborka doktorandusz értekezése a kolozsvári prostitúciónak a korabeli sajtóban való tükrözéséről osztott meg néhány fontos információt. Ezt követően mindketten nyilatkoztak rádióknak...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Csökkentett költségvetése dacára bizakodva vág neki új évadának a Kolozsvári Állami Magyar Színház

Bár felére csökkentették a költségvetését, hét premiert és két fesztivált tervez most kezdődő, 2024-25-ös évadában a Kolozsvári Állami Magyar Színház. [...] Ezen kívül még hat bemutatót terveznek, valamint – bár a korábbiaknál valamivel szerényebb formában, vagyis kevesebb külföldi előadással –, de megtartják a két évente esedékes Interferenciák Nemzetközi Színházi Fesztivált novemberben, számolt be a tervekről Tompa Gábor igazgató. [...] A Kolozsvári Rádióknak nyilatkozva az anyagi megszorításokból fakadó helyzetről beszélt Tompa Gábor, a Kolozsvári Állami Magyar Színház igazgatója...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

In memoriam: 70 éves lenne Vargha Jenő-László

70 éve lenne Vargha Jenő-László, a neves kolozsvári klinikai pszichológus, pszichoterapeuta, egyetemi oktató, kutató, több lélektani szakkönyv szerzője. Rá emlékeztünk a Kolozsvári Rádió Sajtóklub című műsorában, olyan régi interjú- és beszélgetésrészletekkel, amelyek a halála után készített „In memoriam” műsorunkban nem hangzottak el. [...] Az egyik, vagy talán a legérdekesebb téma, amit körbejártunk, méghozzá háromrészes sorozatban, a hipnózis volt. Igazi szakértője volt ennek a területnek, Ion Dafinoiu professzorral közösen hosszú tudományos szakdolgozatot, tanulmánykötetet írt...” Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Aktív Székelyföld Konferencia

Az egészséges és aktív életmódra motiváló konferenciát szerveznek szeptember 21-én, jövő szombaton Sepsiszentgyörgyön a Sepszi Arénában. Megvannak már a meghívottak, összeállt a program – közzölték a szervezők. [...] A konferencián öt témakört járnak körül 15–30 perces előadásokban, ezek a következők: Jó gyakorlatok, Életmódstratégiák, Egészség- és betegségügy, Aktív életmód és Kerékpározás. [...] Mara Gyöngyvér biológus, a Sapientia EMTE Csíkszeredai Karának tanára, az MTA külső köztestületének tagja tudomány népszerűsítő előadásában végre rendet tesz az antibiotikumok, probiotikumok és prebiotikumok világában. Hogyan tápláld a mikrobiomod? A táplálkozás és az egészséges mikrobiom kapcsolata című előadásában az egészséges táplálkozással kapcsolatos gyakorlati tanácsokkal is gazdagodhatnak a hallgatók...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Miért nem beszélnek a magyarok románul?

Konferenciát szervez a Mathias Corvinus Collégium nagyváradi képzési központja szeptember 25-én, szerdán 18 órától a püspöki palota alagsorában működő FIX Makerspace rendezvénytermében Miért nem beszélnek a magyarok románul? címmel. [...] Az MCC által szervezett román–magyar nyelvű eseményen megvitátjuk az erdélyi magyar diákok nyelvi attitűdjének, a két közösség közötti kommunikációs akadályoknak kérdését és a magyar anyanyelvű fiatalok román nyelvtudásának kihívásait...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Minden templom nyitva lesz Szebenben

Nyitott templomkapukkal, gazdag egyházzenei és az egyházművészetre összpontosító kínálattal várja a közönséget szeptember 14. és 22. között a HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete által szervezett Ars Sacra fesztivál. A szemlélt ismertette Serfőző Levente

főszervező a Krónikának elmondta, nagyszerű összefogásról van szó, és mivel a rendezvény kimondottan a szakrális kultúráról szól. [...] Nemcsak koncertek és előadások szerepelnek a programban, hanem kiállítások is: míg tavaly négy tárlatot tekinthettek meg az érdeklődők, idén ez a szám tízre nőtt...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Konferencia és megemlékezés Gupvi és a Gulág áldozatairól Szepsiben

A hétfőn „80 éve történt a Kárpát-medence magyar és német lakosságának elhurcolása a Gupvi és a Gulág lágereibe” címmel konferencia és megemlékezés zajlott Szepsiben és több történelmi emlékhelyen. Köteles László, a Csemadok alelnöke üdvözlő beszédében köszönetet mondott mindenkinek, aki hozzájárul ennek a tragikus történetnek a tisztánlásához. Köszönetét fejezte ki a Kassáról és Eperjesről érkezett előadóknak, akik más szempontból, szlovák és ukrán szemszögből mutatják be az 1945-ben zajlott történéseket. [...] A konferencián az MTA külső köztestületének tagjai is előadtak: Murádin János Kristóf egyetemi docens prezentációjában az elhurcolásokról, lágerekről, áldozatokról beszélt a tordai csata kapcsán. [...] Dupka György, a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társaságának ügyvezető elnöke előadásában a Kárpátaljai elhurcolások egyidejű érvényesítéséről beszélt. [...] Bauer Edit, szociológus az elhurcoltak kárpótlásáról, a szlovákiai jogviszonyokról beszélt a szlovák törvényhozásban...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Podcast: Ünnepi évad a kassai Thália Színházban

A Thália Színház első bemutatója ötvenöt éve volt a gömörhorkai kultúrházban. Sok víz lefolyt azóta a Sajón és a Hernádon, és sok minden történt a kassai színház háza táján is. A színházalapítók mai utódai, az ünnepi évad alkalmával, a birodalmak természetéről próbálnak meg valami fontosat elmondani a közönségüknek. Mindehhez Rideg Sándort, Molière-t, Csehovot, és Jordi Galceran-t hívják segítségül. Az évadnyitó sajtótájékoztatón a darabválasztásról, bérletesekről, együtt gondolkodásról kérdeztük Czajlik József igazgatót, Szpisák Gyula vezető menedzsert és Forgács Miklós dramaturgot...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: A Bodrogi és Ung-vidéki Közművelődési Intézet dolgos hétköznapijai

Hogyan csalogassuk be a buszra várakozó embereket a múzeumba, mit tudhatunk meg az Andrásyok angolkisasszonyának naplójából, hová kerültek Dobos László könyvei? Királyhelmeceen jártunk, ahol mindezekről Pakosza Andreát a Bodrogi és Ung-vidéki Közművelődési Intézet igazgatóját kérdeztük...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Holokauszt-emléknap és Bencés emlékév a Selye János Gimnáziumban

2003 óta szeptember 9-én a Selye János Gimnázium igazgatója, Andruskó Imre kezdeményezésére iskolánk minden évben a Komáromi Zsidó Hitközséggel együtt Holokauszt-emléknapot tart. [...] Történelmi sétánkat a zsidó menház előtt kezdtük volna. Sajnos, idén nem tudtuk megnézni a menházat, sőt a zsinagógát sem, mivel épp átépítési munkák zajlanak az épületekben, [...] így hát Deák Irén történelemtanár tartott rövid előadást arról, miért is ezen a napon emlékezünk egyperces néma csönddel a holokauszt áldozataira. Novák Tamás holokauszt-kutató így gimnáziumunk aulájában köszöntötte az egybegyűlteket. [...] Andruskó Imre, a gimnázium igazgatója a tavalyi Selye 100 emlékév után a 2024/25-ös tanévben meghirdette a Bencés emlékévet...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: A Bodrogi és Ung-vidéki Közművelődési Intézet dolgos hétköznapijai

Felavatták Császár Rezső, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc honvéd századosa felújított síremlékét a Szepes vármegyei Szepesófalva temetőjében. A szinte már feledésbe merült sírkövet 1996-ban a Honismereti Kerékpártúra résztvevői fedezték fel. A sírkő felirata: „Jólétszi Császár Rezső 1848/49-es honvéd százados megh. 1904. november 12-én. Élt 84 évet Béke hamvaira. [...] A PATRIOTA honismereti szervezet kezdeményezésére Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma támogatást nyújtott a megdőlő síremlék helyreállításához. A kezdeményezést a Csemadok és a Cházár András Jólétszi Polgári Társulás is támogatta...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)